

dicare; non videtur in largitione eius lethale crimen admilceri.

Aſſertio 8.
Peccare le-
thaliter ac-
ceptientem,
licet ſit nõ
obligari ad
reſtitutio-
nem.

41 Dico octauo. Etiamſi ponamus accipientem donum Religioſi, non eſſe obligatum ad reſtitutionem, peccat tamen mortaliter, illud recipiendo. Sic Corduba, Silveſter, & Nauarrus, quos adducit & ſequitur P. Sancius *dub. 38. citato n. 14.* Ratio eſt clara; quia cooperatur peccato mortali alterius, quod iuxta irrefragabilem fidei doctrinam peccatum etiam mortale eſt.

Oppoſitum
fundare ni-
tuntur Car-
dinalis Lu-
go.

42 Sed oppoſitum videtur tenere Cardinalis Lugo *Diſput. 4. de Inſtituta, num. 49. & 50.* dum probat ex eo quod actio ſit mala in donante, non ſequi acceptationem etiam talem eſſe in accipiente, cum non ſit cooperatio ad illam, ſed effectus ex ea ſecutus, dum quis vitur jure ſuo; neque enim caritas vel iuſtitia poſtulat, vt quis negligat ſuum commodum, etiamſi inde ſequatur tantumdem damni reſpectu alterius; ad quem res, quæ datur, debebat peruenire. Pro quo ingenioſe diſcurrit. Non videtur autem aſſertiuè procedere, quia tantum ait non videri facile damnandos, qui oblata accipiunt: pro quorum deſenſione ſubdit rationes, quæ tamen non videntur virgère: ed enim tendunt, vt oſtendant ibi non eſſe cooperationem: quia quidquid ad donationem ſpectat, & voluntatem, à quâ procedit, ex parte donantis ſe habet, & omnino præcedit. Non eſſe autem hoc, vt ille exiſtinat, ex eo probo: Nam quando aliquis donat, non perſicitur donatio, donec alius voluntatem accipiendi manifeſtet; vnde ſi renuat, nulla eſt: poſita autem tali manifeſtatione, tunc in donante eſt actus, quo velit donationem perſicere, qui eſt malus, ſicut præcedens: Atqui ad hunc actum cooperatur accipiens, quia illum præcedit voluntas accipiendi, & ad ipſum mouet: ergo eſt cooperatio manifeſta in ordine ad illum. Licet ergo ſententia dicta videatur ſpeculatiuè probabilis, ſeu pro raro aliquo caſu, quam & abſolute probabilem affirmat Diana *Tract. 6. citato Reſolut. 134.* re tamen verâ quoad communem præxim talis non eſt, cum modus donandi viſitatus ſit, quem aſſignauimus. Videantur dicta *Titulo 1. n. 146.*

Contra
quem in-
ſurgitur.

CAPVT V.

An Proreges Indici vendere officia ſine lethali culpâ poſſint.

43 **N**on agimus in caſu, quò Regis nomine venditio fiat; de hoc enim jam dictum *Titulo 1. Cap. 16.* Sed de eâ, cuius enolumentum ad Proregem ipſum ſpectat, qui ſine ſpeciali ad hoc licentiâ procedit. Circa quod

Aſſertio 1.
Proreges nõ
poſſe officia
vendere.

Dico primò. Proreges nequeunt officia vendere. Sic P. Thomas Sancius *lib. 2. Conſiliorum, cap. 1. dub. 38. num. 18. & dub. 56.* apud quem Paulus de Caſtro, Segura, Sotus, Molina Iuriſ- conſultus, Corduba, Padilla, qui generaliter loquuntur, quando alicui committitur facultas eligendi aliquem ex multis ad officium, ſeu beneficium. In ſpeciali autem de officiis publicis loquens idem tradit *Capite illo 38. num. 3.* quatenus id negat Dominis Titularibus, ſeu Vaſallorum, ſi

officia habeant iurisdictionem, ſeu iuſtitie administrationem, vt Prætorum, Tabellionum, Alguacellorum, Decurionum, ſeu Senatorum Vrbanoꝝ qui vulgò dicuntur *Reſtores*, quorum munus Decurionatui veteri correſpondet. Admittit autem de iis, quæ administrationem iuſtitie non concernunt, vt officia præconis, janitoris, cuſtodis carcerum, Præſti curſorum, &c. quia illorum domini non ſunt, bene tamen iſtorum: vnde quia Prætores non ſunt eorum domini, nequeunt illa vendere. Pro quo quæſi- pures alios accumulatur. Et ex eo manifeſtè ſequitur Proreges nulla vendere officia poſſe, quia illorum domini non ſunt. Magis in ſpecie id tenet Salon *2. 2. quæſt. 62. art. 2. Controu. 8. in reſponſione ad ſecundum argumentum.* P. Ferdinandus de Mendoza in particulari Tractatu de hac quæſtione ad Comitem de Lemos Neapolitanum Proregem, cuius erat Conſellarius, & poſtea Cuſcenſis Epifcopus in Peruuo, *Dub. 1. Diana Parte 6. Tract. 6. Reſolut. 3. & alii.* Affirmat autem Illuſtriſſimus Mendoza doctrinam hanc ad eò eſſe certam & exploratam, vt nullus illam Doctõ- rum neget, vel de ipſa addubitet. Idem expreſſè tenet Cardinalis Lugo *Diſput. 34. de Inſtituta, num. 31.* vbi licet Proreges non exprimat, loquitur tamen de Miniſtro publico, qui diſpenſator eſt officiorum loco Principis conſtitutus, quales conſtat eſſe Proreges. Vnde immerito pro contraria ſententia allegabitur ex doctrina quadam, quam habet, *num. 37. & de quâ inferius.* Probatur

Illius certi-
tudo.

44 Primò. Quia Proreges, vt nomen eorum præ ſe fert, & vſus ipſe confirmat ac titulus aſſignationis, loco Regis ad gubernandum aſſumentur, vt ſcilicet id faciant, & eo modo, quo ipſe faceret, ſi per ſe ipſum gubernaret; iis exceptis, quæ Regi aperte, aut verofiſimiliter referuantur, vt eſt manifeſtum: Atqui Rex ipſe officia non vendit, de quibus agimus, neque venderet, ſi per ſe gubernaret, vt conſtat ex eo quod illa in Hiſpaniâ non vendat, neque de eorum venditione in Indiis vnquam cogitauit, ob propriæ vtilitatis reſpectum: ſed liberalem eſſe voluerit designationem: ergo euidens eſt non eſſe ſuæ intentionis vt ea Proreges vendant intuitu ſuæ propriæ commoditatis. Et quidem ſi Proreges ita venderent vt lucrum Regi vellent applicari, venditio eſſet illicita ob defectum poteſtatis; ergo multò magis quando in illa ſolus auaritiæ reſpectus intercedit.

Probatio 1.
quia Rex
non vendit,
quorû loco
gubernant.

Notanda
inſtantia.

45 Secundò. In venditione officii nihil habet Prorex, quod ſit ſuum: ergo licita nequit eſſe venditio. Conſequentia eſt clara; quia cum vendat nomine ſuo, & non Regis, vt vidimus, aliquid debet eſſe quod ſit ſuum, cum vendere nequeat alienum, niſi ex beneplacito domini, quod non extare jam conſtat: præter beneplacitum enim Regis, nullius alterius fingi poteſt: ad beneplacitum enim Republicæ nequit, niſi in ſanè, recurri: cum præſertim liqueat Republicæ valdè hoc pernicioſum accidere, nec ſit credibile illam in ſui pernicioſum conſentire. Antecedens autem eſt etiam manifeſtum: nam officium non eſt de Proregis dominio, quia nullius rei dominus conſtituitur ex iis, quæ ad eius munus ſpectant, niſi ſalarii pro labore circa illud, & ſolus Regis

2. Quia in
venditione
nihil habet
quod ſit
ſuum.

Regis habet vices: præter officium autem nihil eſt, quod vendi poſſit titulo Suitaris. Vnde qui emit, pro officio & non pro re alia pretium ſoluunt. Quemadmodum cum à Rege officium emitur, illud, & non aliud, emi dicitur, neque alia eſt ementis intentio.

Actionem
eligendi
poſſe vendi
reſponſio
obuia.

Contra
quam va-
lidiffime
arguitur.

46 Dices ex Cardinali Lugo, licet officium non ſit de dominio, & ita illud vendi nequeat, poſſe tamen vendi actionem eligendi, cuius ſunt domini ſi, ad quos electio ſpectat, & eſt vtilis ementi, vnde & pretio æſtimabilis.

Sed in primis doctrina iſta non proponitur à citato Scriptore, vt eâ debeat licita venditio cenſeri. Sed vt non inducas obligationem reſtitutionis: eſſe enim illicitam jam vidimus illum affirmare. Deinde, illa non eſt penitus admittenda: nam actio eligendi non eſt pretio æſtimabilis in genere iuſtitia, licet ad illam non teneatur eligens in particulari reſpectu huius, & ſic dici dominus illius poſſit: quod ſic oſtendo; quia ſi eſſet pretio æſtimabilis, cum res venditur, deberet valor illius cum valore rei ipſius computari, & ita plus vendi, vt eſt manifeſtum: nam valor valori additus valorem auget: Atqui non computatur, vt conſtat ex communi vſu: nam res determinatum habent pretium independentem penitus ab hoc reſpectu: vnde etiam qui ea, quæ ſua ſunt, vendit, nequit plus vendere ex eo quod vni potius, quam alteri vendat; ſola enim attenditur rei vtilitas, juxta communem æſtimationem. Pone quempiam habere rem aliquam venditioni expoſitam valoris vt decem; ſi duo accedant empturi, ex eo quod vni potius quam alteri eam vendat, non poteſt pretium augere; aliâ ſi offerente vno ex iis pluſquam decem, accedat alius, & plus eo offerat, poterit eam ſic vendere, eſt ante perfectum contractum alius adueniat plus item offerens, poterit ſimiliter plus vendi, & ſic de aliis; ex quo fiet determinatum pretium à lege vel conſuetudine non habere, atrenâ illius vtilitate. Actio ergo electionis eſt liberalis ſit, & reſpectu illius fit dominus is, qui eligit, in materiâ eſt amicitie aut liberalitatis, vnde debitum alterius generis illi reſpondet. Sicut modico propter pretium curanti, ſed cum ſpeciali beneuolentiâ erga inſirmum, & merces debetur & gratitudo, & ſic aliis. Quæ ratio, ſicut & præcedens, videtur euidens, vt nequeat quis ſanè ſententiæ in hac luce ceſpitare.

3. Ex di-
ſtribuente
bona ab a-
liquo reli-
ſta.

Card. Lugo
reſponſio.

Non ſatis
facit.

47 Tertiò. Quando aliquis relinquit bona distribuenda ab alio, cui electionem eorum, quibus ſunt distribuenda, committit, propter actionem electionis nequit pretium aliquod accipere: ergo ſimiliter in officiis.

Dices ex Cardinali Lugo *num. 35.* voluntatem teſtatoris eſſe vt det gratis, quia bona illa in eorum gratiam & non diſtribuentis, relinquuntur; vnde ſi non dat, non ſatisfacit debito iuſtitie, cum non det aſſignatam valoris quantitatem, id enim, quod pro electione accipit, minus habet electus, & ita non impletur voluntas teſtatoris vel aliter diſponentis.

48 Sed contra. Nam ibidem doctus Magiſter admittit venditionem eſſe illicitam. Prætereà, non ſit ſatis argumento; nam etiamſi teſtator dicat vt detur talis valoris quantitas, non tollitur quin actio eligendi ſit pretio æſtimabilis,

cum ſit valde vtilis electo, juxta doctrinam ejuſdem, de quâ *nuper*: ergo designation non obſtat quo minus aliquid pro electione accipi poſſit; vnde & ſi minus aliquid ſit habiturus, id erit conſequens ad talem modum diſpoſitionis, in quâ ſi voluerit eligens ſuo jure vt, nihil faciet contrarium diſponentis voluntati: ſi autem liberalitate vt, vt communiter ſperant teſtatores, integra quantitas tribuetur. Aliunde ergo deduci debet talis iniuſtitia diſtributionis, ex eo ſcilicet quod pro electione nihil accipi poteſt, quod eſt ſtatutum in *L. vnum ex familia D. de legatis 2. §. Si de Falidia, & §. Sed eſt fundum,* & ita omnes ibidem Reſepentes affirmant. Item, Rex etiam vult vt officia gratis ad eos deueniant, pro quorum electione conſtituit diſpenſatorem: ergo eſt eadem ratio. Antecedens oſtendo tum ex dictis, *num. 44. & 45.* tum etiam quia ſi conſtiteret Proregem aliquem tale quidpiam perpetaſſe, grauiffimum crimen habetur, vnde & pœna competens irrogatur: voluntas autem legiſlatoris ex pœnæ irrogatione cognoſcitur, & inde eſt nundinationes iſtas occultè fieri: licet nihil occultum, quod non reueletur: pro quo id certiffimum, quod ſcribit illuſtriſſimus Mendoza *ſupra dub. 3. & videri poteſt apud Dianam Reſolut. 1.* tum circa Regis voluntatem, tum circa ſecretum, quod rebus in iſtis accuratur. Quæ ratio etiam eſt euidens, ſicut præcedens.

Iuxta ean-
dem argu-
tur.

49 Dico ſecundò. Acceptum ex venditione dicta debet in foro conſcientie reſtitui. Sic citati. Quod & rationes adductæ conuincunt.

Aſſertio 2.
obligationem
eſſe reſtitu-
tions.

Dico tertiò. In officiis Indiciſſima eſt ratio, vt nequeant vendi quæ ad gubernationem Indorum ſpectant, propter dicta *Titulo 1. num. 169.* Vt autem appareat non eſſe alicuius ponderis id, quod dicitur de actione eligendi, quæ ſola vendatur, & non ipſum officium, expendendum eſt: quod ſi illa ſola venderetur, officium ipſum daretur gratis, & ita pro actione eligendi moderatum tantum aliquid, quod cum eâ gratuitâ donatione poſſet conſiſtere, tribueretur: Atqui non ita ſe res habet: nam pro adæptione officii dantur ingentes quantitates, vt loco citato dictum; nec minores quam ſi officium publicè exponeretur venditioni: ergo ridiculum eſt afferre officium gratis dari, & ſolam vendi actionem electionis.

Aſſertio 3.
In officiis
pro Indiis
ſpecialeſſimum
eſſe ratio-
num.

50 Dico quartò. Prædicta procedunt, etiamſi officia non dentur titulo venditionis, ſed quaſi liberalis cuiuſdam oblationis, aut reſpectu gratitudinis, ab iis factæ, qui ea conſequiri deſiderant: nam id tantum eſt velle iniuſtitiam, & nundinationem turpem, quæ reiſta extat, honeſtis vmbraculis palliare. Datur pretium pro re aliter non tradendâ, quod is, qui dat, neuiquam aliâ largiretur, & plus præ aliis danti, quod efficitur extorquetur. Et quid aliud vendere eſt, quid emere? Venditio quidem eſt pactio mercis pro pretio, & emptio eſt pactio pretii pro merce, juxta *L. 1. §. de contrahendâ emptione.* Vbi mercis nomine quidquid eſt pecuniâ æſtimabile designatur, vt omnes explicant. Quod totum in caſu nostro cernitur: nam & pactio præcedit, & officium eſt pecuniâ æſtimabile, & pretium pro eo datur: ergo venditur, & emitur; quidquid

Aſſertio 4.
non obſtare
conſuetam
titulâ, quo
venditio
palſetur.

Emptio &
venditio
quid.

auaritia pro honestando quæstu turpissimo honestis nominibus molitur. Demus autem non esse venditionem: at officia non dantur gratis, sed pretio accepto, & id pro re, quæ non est de dominio dantis, cuius nec actio eligendi est pretio æstimabilis, contra officii proprii rationem, iuxta quod Regis personam sine pretio tradentis officia, repræsentat, pro quo & est illius voluntas penitus explorata: ergo non licet huiusmodi contrahendi ratio, & onus restitutionis importat, quocumque nomine vestiatur. Hinc sequitur nec posse officia suis familiaribus vel auicis dare, ut ea ipsi vendant: in quo & dantes & accipientes grauissimè peccant, & supra se onus restitutionis assumunt, & est hoc malum vti frequentissimum.

Malum frequens in hoc genere.

CAPVT VI.

Proreges an peccent ab aliis statuta mutantes.

Assertio 1. frequenter in mutationibus graue esse peccatum.

Dico primò. Frequenter in hoc graue peccatum admitti, dum ex æmulatione durè antecessorum, dura inquam sicut infernus, iuxta illud Cant. 8. vers. 6. Dura sicut infernus æmulatione, multa euertunt bene ab illis constituta pro publicâ utilitate. In hoc enim sicut graue esse detrimentum potest, ita & graue delictum. Pro quo videnda, quæ adducit Dom. Solorzanus Tomo 2. lib. 1. cap. 4. num. 69. & seqq. Lib. 2. cap. 27. numer. 76. & seqq. Cap. 30. num. 99. & seqq. Lib. 4. cap. 9. num. 33. & seqq. & locis correspondentibus in Politicâ, præsertim pag. 866. Col. 1. in quibus eruditionis multum, si velint, qui terram iudicant, erudiri, iuxta Regii vatis monitum, Psalm. 2. v. 10. Vbi allegari nequit parem in illis esse potestatem, nec antecessores eorum manus ligare potuisse. Contra hoc enim stat, etiam cum par est potestas, in eorum mutatione, quæ sunt pro communi utilitate statuta, peccari. Vnde Pontifices summi, qui omnium supremâ auctoritate præcellunt, & nullis prædecessorum statutis ligantur, ea mutare nequeunt, quando Christianæ Reipublicæ commoda comprobantur, sine graui conscientia reatu, quidquid de validitate mutationis fuerit. Pro quo ita loquitur S. Hilarus Pontifex (al. Hilarus) in Cap. Nulli, 25. Quæst. 1. Nulli fas sit sine status sui periculo, vel diuinis Constitutionibus, vel Apostolica Sedis decreta temerare; quia Nos, qui potentissimi Sacerdotis administramus officia, talis transgressionis culpa respiciet. Et Diuus Gregorius Magnus Lib. 12. Registri Epistol. 31. & habetur in Cap. Si ea, Quæst. 2. Causâ citatâ, ita scribit: Si ea destruerem, quæ Antecessores nostri statuerunt, non constructor, sed euersor esse, nisi comprobaretur, testante Veritatis voce (Lucæ 11.) quæ ait: Omne regnum in se ipso diuisum, non stabit; & omnis scientia & lex aduersum se diuisa destruetur. Sic ille. Nec prætereunda alia eiusdem sententia citatis Causâ & Quæst. adducta, in Cap. Institutionis, & sic habet post alia: Nihil est asperum, & præcipue bonis Sacerdotum moribus inimicum: nisi quempiam, quantumque rationis excusatione, quæ bene sunt ordinata, rescindere, & exemplo docere ceteros, sua quandoque posse instituta

Possunt & in eo genere peccare Pontifices.

S. Hilarus Papa.

D. Gregor. Magnus.

diffidere. Hæc ille: qui dum præcipue Sacerdotum moribus inimicam pronuntiat mutationem; ad alios etiam significat mutationem talium incommoda pertinere: vt & Proreges caueant, nec leuitate, aut præsumptione, siue æmulationis imperio, ad euertenda, quæ bene sunt instituta, procedant.

Assertio 2. Proreges Indicos specialius obligati.

52 Dico secundò. Proreges Indici ad præfata specialius obligantur. Id ostenditur: nam in conuersione huius noui mundi adhuc sumus, ad quam omnia alia, quæ in illo aguntur, debent sicut ad finem præcipuum destinari: Atqui ad hoc satis incommoda est variatio dicta: ergo nequit sine peccati labe perpetrari. Maior est certissima, & Minor ostenditur: nam ædificando passim, & destruendo, nihil firmum relinquitur, supra quod spirituale possit ædificium assurgere; & qui gubernationi spirituali iuxta curam ab Apostolica Sede commissam, in primis debent attendere, huiusmodi mutationibus superuacuis distinerent. Pro quo est Diui Pauli doctrina, 1. Cor. 3. vers. 3. sic scribitis. Cum enim sit inter vos zelus & contentio, nonne carnales estis, & secundum hominem ambulatis? Vbi ergo ob zelum & contentionem bene disposita reiciuntur, & sic agentes carnales sunt, spirituale nequit negotium promoueri. Et de eo quidem loquebatur Apostolus, Corinthios admonens eo pacto negotium fidei nimium quantum impediri. Vnde & v. 1. sic præmisit. Et ego fratres, non potui vobis loqui quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus; iudicium postea vers. 9. Dei enim sumus adiutores: Dei agricultura estis, Dei ædificatio estis. Vbi terra crebris mutationibus quatitur, nequeunt semina cum spe fructus aliqui committi. Cum in ædificio factis insecta succedunt, id accidit, quod à Siracide dictum, Eccli. 34. vers. 28. Virus ædificans, & vnus destruens, quid prodest illi nisi labor? Fatendum ergo est mutationes dictas nimis incommodare causæ conuersionis: & zelum carnalem, de quo Apostolus, zelo fidei & Religionis valde esse contrarium: ille durus, sicut infernus damnationis & perditionis regioni infelicissimæ destinatus: hic sicut cœlum, Dei gloriæ propagandæ semper intentum, vt David Clamat: Cali enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius annuntiat firmamentum, Psalm. 18. Circa hoc autem nequit ad particularia descendi, in quibus est iuxta occurrentes circumstantias iudicandum; eas prouidi Confessarii dispiciant, & poenitentes suos ne vereantur seridò & intelligibiliter admonere.

1. Cor. 3. v. 3.

v. 1. Ibid.

v. 9.

Eccli. 34. v. 28.

Zelus carnalis zelo fidei contrarius.

CAPVT VII.

Vt debeant Indici Proreges Regionum Auditorum consilium adhibere.

Dico primò. Debere quoties res exigit, eò quòd momenti magni sit, nec sine consilio possit conuenienter expediri. Et de consilio adhibendo res est clara: quòd autem Auditorum, ex eo ostenditur, quia tales à Rege sunt eidem Consilarii designati, vnde & de Consilio Regis esse dicuntur: pro quo & extant Regia mandata in eorum institutionibus,

Assertio 1. consulendos Auditores cum res exigit.

etionibus, de quibus Dom. Solorzanus Tomo 2. Lib. 4. Cap. 3. num. 38. & Cap. 9. num. 37. & in Politicâ pag. 767. & 866. Vnde & ipse Lib. 2. Cap. 7. num. 50. & in Politicâ pag. 302. Col. 2. cum Matienzo in l. 5. Recopilat. Titulo 10. Leg. 5. Glossa 1. præceptum circa hoc agnoscat, de quo non videtur esse posse dubitatio.

Assertio 2. omisso mortali ex genere suo.

54 Dico secundò. Peccatum in casu dicto mortale est ex genere suo. Probat, quia se exponere errandi periculo in negotio graui ad bonum commune spectante, aut etiam priuati alicuius, ad curam eius, qui deliberat, pertinentis, graue peccatum est: periculi enim & damni, cuius est periculum, eadem ratio est; vnde communitè Theologi eum peccare mortaliter affirmant, qui aliquid agit, aut omittit, dubitans an mortale peccatum sit, eò quòd se periculo exponat mortaliter peccandi. Pro quo videri potest Diuus Thomas Quodlibeto 8. Artic. 13. P. Thomas Sancius in Opere morali Lib. 1. Cap. 10. num. 6. Sayrus Libr. 1. Cap. 13. num. 3. & alij passim, qui rationem dictam reddunt, quòd scilicet se quis periculo exponat faciendi id, quòd est mortale peccatum. Præterquam quòd peccatum ipsum mortale reipà vult, qui operatur dubius: nam sic velle operari, idem est ac velle tale quid facere, etiam si mortale peccatum sit; quòd non potest non esse grauis Dei offensa. Quænam modum si quis dubitans aliquem esse regem, iniuriam inferret ipsi, absque dubio Regis esset iniuria: vult enim iniuriam irrogare illi, etiam si rex sit: quòd quidem si rex sciret, merito grauis infirmitate supplicij vindicaret. Pariter ergo in casu nostro, se periculo errandi exponere in re momenti magni, grauis damni voluntas est, dum amatur periculum: perinde enim est ac si dicat, qui consilium adhibere detrectat: Sic volo etiam si graue damnum ex consilij repulsiōe sequatur; vnde & damni ipsius voluntas intercedit.

Dubitium de mortali unde peccare mortaliter constit.

De sibi sufficere præsumptuose responsio, contra quam alia.

55 Quòd si dicat se sibi ad deliberandum sufficere; id profectò magna præsumptio est. Et prætereà contra suppositionem, sub quâ procedit Assertio; quòd scilicet res sine consilio nequeat conuenienter expediri. Et quidem eo ipso quòd magni momenti sit, ita debet iudicari, nisi quis temerè agere ac præcipitanter velit: quòd sine graui stare peccato nequit, nisi ignorantia excuset, quæ in Governatore supremo, & post experientiam sufficientiæ ad tale munus electo, nequit accidere, & ita nullatenus admittenda. Alios autem præter Regios Auditores, iis reiectis, consulere, nequit sine graui stare eorumdem iniuriâ, qui in re maximè propriâ officij, quòd à Rege est ipsis attributum, parui penduntur, & minus idonei ad illud iudicantur. Immo & Rex ipse videtur parui pendere, qui illos ad tale munus cooptauit. Ex quo etiam fiet, vt illi in contemptum populi veniant: quòd præter ipsorum dedecus, graua alia adducit incommoda, præsertim in Indiis, vbi valde expedite eos in veneratione haberi: circa quæ est facile dilucis.

Assertio 3. In negotiis iustitiæ ast plura tenentur suffragia.

56 Dico tertio. Prorex in negotiis iustitiæ tenetur maiorem suffragiorum partem amplecti, quando ad illum etiam cognitio causæ spectat, & non sunt tantum suffragia consultiua. Id con-

stat: quia est iuxta stylum lege firmatum in Regiis Cancellariis, vt iuxta maiorem suffragiorum partem iudicetur, non attentâ suffragantium qualitate: quamuis contingere possit, vt minor pars præferenda aliàs videatur, eò quòd in illa viri sint prudentiæ & doctrinæ præstantes, atque exploratissimæ probitatis.

Assertio 4. Non ita in negotiis statui.

57 Dico quarto. In negotiis statui non tenetur Prorex cum maiore suffragiorum numero consentire. Probat, quia in eo non videtur ita stylus præualuisse. Et prætereà negotia ista non tam ex iurisperitentiæ peritiâ, & forensi praxi, quàm ex prudentiâ, experienciâ, & boni publici zelo dependent: ergo cum in minori suffragantium parte possit hoc cum excessu ad maiorem reperiri; merito poterit Prorex eidem suum assensum applicare.

Assertio 5. Neque belli.

58 Dico quinto. Idem dicendum est in negotiis belli, ob similem rationem. Sed obiciet Regium Rescriptum Anni 1593. in quo Proregi mandatur, vt si negotium non pariat dilationem, teneatur Maiestati Regis reddere rationem, cur non expediat maiori suffragiorum parti conformari, quam regulariter sequi debet in negotiis statui, belli, & iustitiæ. Ad quòd respondeo, quoad iustitiã ita esse incatibus dictis: quoad alia item ceteris pari bus; si videlicet Auditores tantæ sufficientiæ sint, vt inter eos vix possit excessus deprehendi; quòd regulariter debet contingere, si tales eligantur à Rege, quales pro huiusmodi muneribus exiguntur; & ita regulariter, etiam ad plura suffragia decerni; quòd quando secus acciderit, ea est ratio reddenda, quæ non potest non Regi, & Regi Consilariis satis conueniens, immò & vrgens iudicari.

Fit satis obiectio ex Regio rescripto de sumpt.

CAPVT VIII.

Proreges Indici quomodo debeant Regios Ministros honorare.

Quòd debeant, & ad id obligatione conscientia teneantur, nequit in dubium reuocari. Primarium enim & honorabilius eorum gremium est, in quo & Proreges ipsi præsidet, & sic honoris confortio potiuntur. Vnde Athelarius rex Romano Senatui ita scribit Cassiodori manu & verbis Lib. 8. 11. Retinetis, me Senatûs semper fouisse cœrum sed nunquam maximè, cum vestrum videor intrare Collegium. Sic ille: qui tandem ita rescriptum claudit. Inter est nostra gloriæ, vt quorum numerum auximus, eos propitiâ diuinitate tue amur. Hæc ille. Pro quo & extat Regium rescriptum, de quo Dom. Solorzanus Lib. 4. Cap. 9. num. 42. & in Politicâ pag. 867. §. 1. Tambien. Circa gradum autem obligationis esse quæstio potest, pro quo

Honorâdoti à Prorege Senatoris iuxta conscientia obligatiōnem.

Cassiodorus.

60 Dico primò. Proreges sic debent Regios Ministros, & Togatos præ aliis honorare, vt ex honoris defectu possint lethalibus piaculis innodari. Indubitata est doctrina ex obligatione iustitiæ, quæ se ad honoris materiam extendit, vt omnes Theologi contestantur. Pro quo præsertim Societatis Scriptores, plurimi sanè, qui rem exactè discutunt, & ex iis videri possunt, qui præcesserunt

Assertio 1. In defectu posse mortaliter peccare.